

Oponentský posudok na habilitačnú prácu M. A. Ludmily Šikolové

Účelom oponentského posudku zvyčajne nebýva zložiť oslavnú ódu na posudzovaného, ale pokiaľ možno čo najobjektívnejšie zhodnotenie kvalitatívnych kritérií predkladanej práce. V prípade Ludmily Šikolové, alebo Lídy, ako ju familiárne voláme v šperkárskej komunite, však chladná objektivita nie je na mieste. Pre skutočné pochopenie jej práce je nutný osobný kontakt. Osobnosť autorky a šperku totiž tvoria veľmi autentický a neoddeliteľný celok. Po preštudovaní habilitačného spisu plného tabuliek, výpočtov výstavných projektov a kvantifikačných ukazovateľov som prepadla miernej depresii, pretože mi k tomu chýbal vtipný komentár autorky plný neuveriteľných situácií a príbehov. Rozhodne o jej tvorbe dokážu povedať viac. Napríklad ako zneistila bankovú úradníčku, keď si od nej vyžiadala zvyšky svojej skartovanej kreditnej karty. Tému kreditných kariet sa začala venovať na študijnom pobyte v USA. Zažila pocit menejcennosti z toho, že nevlastní túto vstupenku do sveta luxusu a radovánok. Čo na tom, že je to na dlh. Začala si teda vyrábať svoje vlastné „kreditky“, ktoré jej aspoň pomyselne otvorili zakázané zóny. Virtuálnu hodnotu plastovej kartičky využila aj ako „drahocenný“ materiál na samotnú výrobu šperkov. Domácim chvíľu trvalo kým pochopili, že ide o iróniu.

Vyjadrenie vzťahu k okoliu prostredníctvom šperku je pre Lídu Šikolovú úplne prirodzeným spôsobom tvorby. Či už ide o pobyt za oceánom alebo odkazy k rodnému „koráľkovému“ kraju z okolia Jablonca v sérii textilných šperkov s koráľkovou potlačou. Veľmi nenásilne dostáva diváka do situácií, keď je konfrontovaný s drobnou odchylkou od normálu. Prebúdza jeho schopnosť vnímania obyčajných vecí v neobyčajných kontextoch. Napr. vo svojej diplomovej práci aranžovala výrazné papierové šperky na stavebných robotníkoch. Vysmieva sa tým vžitej doktríne, že šperk je prejavom spoločenského statusu a prestíže, zároveň zahanbí každého, komu sa táto kombinácia nezdá prirodzená.

V tvorbe Lídy Šikolovej je šperk aj rozhraním medzi vonkajším a vnútorným. Hrá sa s intímnym priestorom medzi telom a šperkom a komunikáciou medzi šperkom a svetom. Napríklad Paravany, ktoré môžu byť osobnou kuklou, ale tiež priestorom, kam je možné vpustiť niekoho ďalšieho. Alebo Hluchadlá ako nástroje načúvania súkromného šumu a zároveň filtre pre zvuky zvonka.

Série papierových šperkov v kombinácii s klasickým šperkárskym materiálom – kovom, prinášajú do šperku zaujímavé napätie a úvahy o hodnote materiálu. Jeho vzácnosť je v tomto prípade meraná pominuteľnosťou a zraniteľnosťou, nie večnosťou. Skartácia nie je v jej ponímaní znehodnotením, ale premenou na novú kvalitu. To platí v prípade kreditných kariet, rovnako ako pri natrhaných pásoch novín a časopisov z dielne príčinnivého papagája, v ktorom si našla nečakaného spojenca pre ďalšiu sériu papierových šperkov.

Rovnako neoddeliteľnou súčasťou osobnosti Lídy Šikolovej je pre mňa jej pedagogická prax. Mala som možnosť zažiť ju v „akcii“, keďže ešte za jej pôsobenia na VŠUP v ateliéri kovu a šperku pod vedením Vratislava Karla Nováka fungovali živé vzťahy s ateliérom Kovu a šperku na našej škole, kde som v tom čase študovala. Pozoruhodné výsledky z jej súčasného pôsobiska na TU v Liberci svedčia o tom, že z povestného nasadenia a energie sa

nič nestratilo. Vede študentov celým procesom tvorby až po využívanie dostupných galerijných priestorov na prezentáciu semestrálnych prác, čo je pre nich neoceniteľnou skúsenosťou. Stávajú sa súčasťou kultúrneho života regiónu, ktorý má v šperku bohatú tradíciu. Rovnako rozvíjanie spolupráce s firmami zameranými na šperk a bižutériu rozširuje možnosti študentov smerom do praxe.

S radosťou odporúčam udeliť M. A. Ludmile Šikolovej titul docent.

V Bratislave, dňa 26. 3. 2015

doc. Mgr. art. Sylvia Jokelová